

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม จำแนกประชาชนตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี จำนวน 2,471 คน จาก 2,471 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี. 2554 : 8)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของยามานะ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2548 : 25) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-73) โดยแบ่งคำถามตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทั้ง 5 ด้าน รวม 28 ข้อ ประกอบด้วย

1. ขั้นริเริ่มการพัฒนา
2. ขั้นวางแผนการพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม รวม 5 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ตัวแปรเพศ ใช้ t -test (Independent Samples) ตัวแปรอายุ การศึกษา อาชีพและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีพบความแตกต่างผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD. (Least Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสามารถอธิบาย ลักษณะต่างๆ ได้ ดังนี้

จำแนกตาม เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 178 คน (ร้อยละ 51.59) และรองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 167 คน (ร้อยละ 48.41)

จำแนกตาม อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 103 คน (ร้อยละ 29.85) รองลงมาเรียงตามลำดับดังนี้ อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 92 คน (ร้อยละ

26.66) อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 78 คน (ร้อยละ 22.60) และอายุ 18 - 30 ปี จำนวน 72 คน (ร้อยละ 20.86)

จำแนกตาม การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 142 คน (ร้อยละ 41.15) รองลงมาเรียงตามลำดับดังนี้ การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 87 คน (ร้อยละ 25.21) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. หรือเทียบเท่า จำนวน 78 คน (ร้อยละ 22.60) และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 38 คน (ร้อยละ 11.01)

จำแนกตาม อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง จำนวน 169 คน (ร้อยละ 49.98) รองลงมาเรียงตามลำดับดังนี้ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 72 คน (ร้อยละ 20.86) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 40 คน (ร้อยละ 11.59) พนักงานเอกชนหรือลูกจ้างเอกชน จำนวน 38 คน (ร้อยละ 11.01) และพนักงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 7.53)

จำแนกตาม หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 9 บ้านแก้วบีดโป่ง จำนวน 58 คน (ร้อยละ 16.81) รองลงมาเรียงตามลำดับดังนี้ หมู่ที่ 5 บ้านหาดกวน จำนวน 34 คน (ร้อยละ 9.85) หมู่ที่ 10 บ้านคอนดู่ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 8.11) หมู่ที่ 6 บ้านนาเพียง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 7.53) หมู่ที่ 15 บ้านแก้วบีดโป่ง จำนวน 25 คน (ร้อยละ 7.24) หมู่ที่ 2 บ้านตาลปากน้ำ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 6.08) หมู่ที่ 1 บ้านไชยบุรี หมู่ที่ 12 บ้านวังโพธิ์ และหมู่ที่ 13 บ้านหาดกวน จำนวนหมู่บ้านละ 19 คน (ร้อยละ 5.50) หมู่ที่ 7 บ้านไชยบุรี จำนวน 18 คน (ร้อยละ 5.251) หมู่ที่ 11 บ้านตาลปากน้ำ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.92) หมู่ที่ 8 บ้านวังโพธิ์ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 4.34) หมู่ที่ 14 บ้านหนองบัวหลวง จำนวน 14 คน (ร้อยละ 4.05) หมู่ที่ 16 บ้านม่วงเหล่าหลวง จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.47) หมู่ที่ 3 บ้านไชยบุรี และหมู่ที่ 4 บ้านนาหนองบก จำนวนหมู่บ้านละ 10 คน (ร้อยละ 2.89)

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา ($\bar{x} = 3.54$) และการมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา ($\bar{x} = 3.52$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา ($\bar{x} = 3.44$) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ($\bar{x} = 3.40$) และการมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนการพัฒนา ($\bar{x} = 3.33$)

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ประชาชนที่มีหมู่บ้านอาศัยอยู่แตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา การมีส่วนร่วมในชั้นดำเนินการพัฒนา และการมีส่วนร่วมในชั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม แยกเป็น รายด้าน เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย

4.1 การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในชั้นริเริ่มการพัฒนา เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ให้ประชาชนทุกครัวเรือนมีบทบาทในการจัดทำและตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการในการพัฒนา อย่างแท้จริง และในการตัดสินใจในการริเริ่มการพัฒนาในทุกโครงการต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้ปัญหา วัตถุประสงค์ และให้ประชาชนเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ และการลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ควรคำนึงถึงจำนวนประชาชนผู้รับประโยชน์เป็นหลัก

4.2 การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในชั้นวางแผนการพัฒนา เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรให้ประชาชนเสนอโครงการการพัฒนาในรูปแบบของแผนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน โดย

กระบวนการประชาคม และในการประชุมเพื่อกำหนดแนวทาง และการกำหนดนโยบายในการพัฒนาแต่ละครั้ง ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

4.3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้วขององค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นระยะและสม่ำเสมอ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบของประชาคมหมู่บ้าน

4.4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค และทั่วถึงกับประชาชนทุกกลุ่ม และในการพัฒนานั้นควรเป็น โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยั่งยืน

4.5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลจากการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลจากการพัฒนา เรียงลำดับข้อเสนอแนะจากมากไปน้อย คือ ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมตำบล เมื่อการพัฒนาเสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนเข้ามามตรวจสอบการใช้งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาท้องถิ่น

ตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา แต่อาจจะเป็นเพราะระยะทาง และยานพาหนะในการเดินทางไม่สะดวก จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่เต็มที่ โดยสามารถพิจารณาได้จากตารางที่ 5 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี ในแต่ละด้านทั้งหมด 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา ($\bar{X} = 3.44$) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ($\bar{X} = 3.40$) และการมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนการพัฒนา ($\bar{X} = 3.33$) และพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา ($\bar{X} = 3.54$) และด้านการมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา ($\bar{X} = 3.52$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก เป็นการแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนหนึ่งมีการตื่นตัวและให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมประชุม ประชามติ ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนา

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2549 : 15-16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารราชการไว้ว่า ระบบราชการมุ่งประสงค์ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงานทางการบริหาร หรือการดำเนินกิจการของรัฐ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง (ประชาชน) การมีส่วนร่วมทางตรงจะเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถตัดสินใจทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะหรือเข้าร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ของรัฐ ในแต่ละสาขาหรือการลงประชามติในเรื่องต่างๆ หรือการเข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงาน อาทิ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับการจ้าง หรือการกำหนดราคากิจการจ้างต่างๆ ได้ สำหรับการมีส่วนร่วมทางอ้อม ก็คือ การที่ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นผ่านเครือข่ายหรือกลุ่มตัวแทนต่างๆ และทั้งการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารราชการผ่านสื่อใดๆ อาทิ วิทยุ, โทรศัพท์, เว็บไซต์ หรือจดหมายข่าว การบริหารราชการเชิงการพัฒนาที่มุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สามารถพิจารณาได้ใน

1. มีการเปิดเผยข้อมูลและโปร่งใสในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน โดยมีช่องทางเพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารที่กว้างขวางต่อประชาชนและเข้าถึงได้โดยสะดวก
2. มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เปิดช่องทางเพื่อการนี้อย่างจริงจัง
3. มีระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารที่ได้จากประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารงาน การให้บริการ และการตัดสินใจในนโยบาย

สาธารณะ หรือนโยบายอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือประโยชน์ของประชาชนอย่างชัดเจน โดยมีผู้รับผิดชอบและรายงานผลการดำเนินการเชิงสรุปเสนอที่เป็นรูปธรรมที่ต่อเนื่อง

4. เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคม (เอกชน ประชาชน และเครือข่ายต่างๆ) ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาในกิจกรรมกระบวนการของหน่วยงานสำหรับการกำหนดทิศทางแห่งนโยบาย และกิจกรรมสาธารณะ ที่กระทบต่อประชาชนหรือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

5. ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในส่วนราชการ โดยสามารถเข้าถึงในการจัดกระบวนการหรือกลไกต่างๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม และร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน หรือผลสำเร็จของการทำงานของหน่วยงานราชการได้ เพื่อที่จะสนองตอบตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ สามารถเห็นภาพของการให้โอกาสหรือยอมรับมีประชาชนหรือภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมหรือขั้นตอนต่างๆ ยังไม่ขยายวงกว้าง ให้สอดคล้องต่อหลักการการบริหารเชิงการพัฒนา อาทิการวางผังเมือง การควบคุมอาคารและการจัดรูปที่ดิน ซึ่งเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับและต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในหลายๆ ขั้นตอนซึ่งกำหนดโดยแนวปฏิบัติตามกฎหมาย ประชาชนหรือองค์กรเอกชน หรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถร่วมในการพิจารณานำเสนอและให้ข้อมูลต่างๆ ได้ อย่างกว้างขวาง ถึงแม้ว่าการพิจารณา การนำเสนอหรือการให้ ข้อมูลเหล่านั้นอาจเป็นเพียงส่วนน้อยที่ถูกนำไปสู่การได้รับการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงแห่งเหตุสภาวะของงานที่เกิดขึ้นในกระบวนการ แต่ก็ถือได้ว่าเป็นจุดผ่านแห่งการพัฒนาเพื่อความสำเร็จของงานในอนาคตต่อไปอย่างดี

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในฐานะองค์กรของรัฐจะต้องเร่งรัด และปรับปรุงการจัดการบริหารเพื่อก่อผลแห่งการพัฒนา กล่าวคือ

1. องค์กรต้องมีคณะทำงานเพื่อการนี้อย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรมและประสานการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและวิเคราะห์สถานแห่งภารกิจ ประกอบยุทธศาสตร์การบริหารและงบประมาณอย่างจริงจัง เพื่อกำหนดกระบวนการที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมที่ดี

2. ช่องทางของการเข้าถึง ซึ่งข้อมูลและข่าวสารใดๆ ต้องปรากฏอย่างชัดเจน และมีหลายช่องทางที่จัดกระทำได้ และต้องมีการประชาสัมพันธ์ทิศทางการทำงานหรือเข้าถึงอย่างเป็นทางการ โดยต่อเนื่องพร้อมทั้งแสดงผลจากการมีส่วนร่วมด้วยความน่าเชื่อถือ เชิงผลแห่งการกระทำจริง และสร้างศรัทธาความเชื่อมั่น

3. องค์กรต้องเปิดโอกาสเพื่อการเข้ามาเป็นส่วนร่วมในคณะทำงานหรือ คณะกรรมการ หรือกลุ่มใดๆ อย่างกว้างขวางทั้งภาคเอกชน ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียตาม การกิจนั้นๆ ทั้งนี้จะเป็นการเข้ามาทั้งทางตรง และทางอ้อมก็ได้ โดยปราศจากการปิดกั้น

4. องค์กรต้องฟังความเห็น ข้อเสนอ ข้อมูล หรือแนวทางการตัดสินใจของ ประชาชน หรือแนวปฏิบัติให้มากที่สุดทั้งนี้ต้องจัดกระทำโดยปราศจากอคติหรือบนเงื่อนไข แห่งความขัดแย้ง อันรับไม่ได้อย่างสิ้นเชิง พร้อมเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสีย สามารถชี้แจง หรือประกอบเหตุผลต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางในเวทีที่สามารถกำหนดได้

5. องค์กรต้องรวบรวมผลแห่งความมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ พร้อมบทสรุป ทั้งความสำเร็จและความขัดแย้งเพื่อประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่า ความเห็นเหล่านั้น อาจจะไปสู่การตัดสินใจหรือไม่ตัดสินใจของผู้บริหารขององค์กร หรือ ของรัฐก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียให้มองเห็นความ จริงใจและเป็นช่องทางต่อการนำเสนอ หรือติดตามผลในลำดับต่างๆ การบริหารแบบมีส่วน ร่วมภาคประชาชน เป็นความยุ่งยากและมีความซับซ้อนอย่างมากสำหรับผู้บริหารขององค์กร เชิงปฏิบัติ ความสำเร็จในกิจกรรมหรือภารกิจใดที่สามารถน้อมนำความคิดเห็นข้อเสนอ ของ ประชาชนมาจัดการ ได้ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จสุดยอด การดำเนินงานเพื่อการบริหารดังกล่าว จึงต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายทั้งภายในองค์กรต่างองค์กร และประชาชนรวมถึงผู้เกี่ยวข้อง หรือมิได้ เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่มี ความคิดเห็น กระบวนการวิเคราะห์และพิจารณาตัดสินใจเพื่อการใดๆ ที่ สามารถขจัดความขัดแย้ง ความเคลือบแคลงสงสัย ปัญหาหรืออุปสรรคที่เป็นปัจจัย จึงเป็น เป้าประสงค์ที่องค์กรแห่งรัฐตั้งความหวัง เพื่อการดำเนินงานอย่างสูงสุดในอนาคต

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พาณี เรียงทอง, สรวุฒิ นามลีลา และอริรักษ์ ภาวะชาติ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์กร บริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วม ของประชาชนต่อการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลบางเตยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้อง กับ สมศักดิ์ น้อยควร (2551 : 74-78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเตือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาอนุน จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาของการจัดทำ

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กุสุมาภรณ์ มหาแสน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอุป อําเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอุป จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เนาวัฒน์ พรหมเกตุ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อําเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลชัยวารี อยู่ในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับ วุฒิชัย ภูริรัตน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา สภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลโนสูง อําเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับ จารุพันธ์ อินวาท (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเจดีย์คำ อําเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมด้านการเมืองการปกครองสูงที่สุด ไม่สอดคล้องกับ อาคม ธนุทอง (2550 : 117) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อําเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับ วาสนา เขียวคำรพ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อนอก อําเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อนอก อําเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า

ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยรวมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเพศชายและหญิงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน โดยรวม (Sig. .545) พิจารณาได้จากตารางที่ 12

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ บรรเจิด สอพิมาย (2550 : 50-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553 : 76-81) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเค็ด อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน เห็นว่าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเค็ด โดยรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและตัดสินใจมากกว่า

ไม่สอดคล้องกับ สาโรช น้อยใจบุญ (2547 : 154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษานบ้านสาวชะโงก หมู่ที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ บัณฑิต หาดุสุมภ์ (2550 : 45-47) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ ที่มีเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่ง

แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ อาคม ธนุทอง (2550 : 117) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอลำโรง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และไม่ สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสา คาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่พบ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่าง เท่าเทียมกัน โดยรวม (Sig .069) พิจารณาได้จากตารางที่ 14

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ วุฒิชัย กุลรัตน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา สภาพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า เพศและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553 : 76-81) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน เคือ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน เห็นว่าได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเคือ โดยรวมและ ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันเห็นว่าการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและ ตัดสินใจมากกว่า

ไม่สอดคล้องกับ บรรเจิด สอพิมาย (2550 : 50-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ บัวทอง หาญสุโพธิ์ (2550 : 45-47) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ ที่มี

เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ สมศักดิ์ น้อยควร (2551 : 74-78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาที่พบ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี ตลอดจนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันทำให้มีทัศนคติหรือความเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig. .140) พิจารณาได้จากตารางที่ 17

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ กุสุมาลย์ มหาแสน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลภู่อ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลภู่อ จำนวน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลภู่อ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไม่สอดคล้องกับ บรรณเจต สอพิมาย (2550 : 50-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ บัวทอง หาญสุโพธิ์ (2550 : 45-47) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแกด้า

อำเภอแคว้น จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคว้น ที่มี เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ สมศักดิ์ น้อยควร (2551 : 74-78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลในจังหวัดอุดรธานี ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่พบ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี ตลอดจนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันทำให้มีทัศนคติหรือความเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig. .933) พิจารณาได้จากตารางที่ 20

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ของการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเมื่อจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า อาชีพ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไม่สอดคล้องกับ สมศักดิ์ น้อยควร (2551 : 74-78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี

กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ บรรเจิด สอพิมาย (2550 : 50-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สอดคล้องกับ บัวทอง หาญสุโพธิ์ (2550 : 45-47) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำ ที่มีเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่หมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบ เป็น ไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมในแต่หมู่บ้านที่ แตกต่างกันประกอบกับระยะทางจากหมู่บ้านเพื่อมาร่วมทำประชาคมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นนั้นไม่ เท่ากัน และก็อาจจะไม่มียานพาหนะในการไปร่วมทำประชาคม จึงทำให้เกิดความไม่สะดวก โดยรวมมีความแตกต่างกัน (Sig .000) พิจารณาได้จากตารางที่ 22 - 25

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ อาคม ธนุทอง (2550 : 117) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่าง กันพบว่าการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับ เนาวรัตน์ พรหมเกตุ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา เทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไม่สอดคล้องกับ พิสมัย บุญเลิศ (2548 : 98) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครสมุทรปราการจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกันการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ วีระชัย คำถ่าน (2550 : 121) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัด

อุบลราชธานี จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันพบว่า การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ วุฒิชัย กุลรัตน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ที่แตกต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ไม่สอดคล้องกับ อินทรีา จันสร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลาจำแนกตาม หมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่ที่แตกต่างกัน พบว่าการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบประเด็นหลายประเด็นที่เป็น ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัด นครพนม พบว่ามีจุดด้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมขั้นริเริ่มการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมกำหนดความต้องการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.41$) การมีส่วนร่วมขั้นวางแผนการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่นำสู่การวางแผนพัฒนา และร่วมกำหนด นโยบายการพัฒนา ($\bar{X} = 3.17$) การมีส่วนร่วมขั้นดำเนินการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมทางด้านการสนับสนุนทรัพยากร/วัสดุ ($\bar{X} = 3.23$) การมีส่วนร่วมขั้นรับผลประโยชน์ จากการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ยอมรับผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.29$) การมีส่วนร่วมขั้นประเมินผลการพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เข้ามามีส่วน ร่วมตรวจสอบการพัฒนาว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.40$) ดังนั้นควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในการริเริ่มการพัฒนา ในทุกโครงการ รับรู้ปัญหา วัตถุประสงค์ และให้ประชาชนเป็นผู้ร่วมตัดสินใจ และการลำดับ ความจำเป็นเร่งด่วน ควรคำนึงถึงจำนวนประชาชนผู้รับประโยชน์เป็นหลัก

1.1.2 ควรมีการประชุมสัมพันธการประชมเพื่อกำหนดแนวทาง และการกำหนดนโยบายในการพัฒนาแต่ละครั้ง อย่างทั่วถึง

1.1.3 ควรให้ประชาชนเสนอโครงการการพัฒนาในรูปแบบของแผนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน โดยกระบวนการประชาคม

1.1.4 ควรมีการประชุมสัมพันธผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้วขององค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นระยะและสม่ำเสมอ

1.1.5 ควรให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค และทั่วถึงกับประชาชนทุกกลุ่ม

1.1.6 ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมตำบล เมื่อการพัฒนาเสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นตรงกับความต้องการของประชาชน

1.3 ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบประเด็นที่ควรดำเนินการดังนี้

1.3.1 ให้ประชาชนทุกครัวเรือนมีบทบาทในการจัดทำและตัดสินใจเลือกปัญหาและความต้องการในการพัฒนา อย่างแท้จริง

1.3.2 ควรให้ประชาชนเสนอโครงการการพัฒนาในรูปแบบของแผนพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน โดยกระบวนการประชาคม

1.3.3 ควรมีการประชุมสัมพันธผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้วขององค์การบริหารส่วนตำบลทราบเป็นระยะและสม่ำเสมอ

1.3.4 ควรให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค และทั่วถึงกับประชาชนทุกกลุ่ม

1.3.5 ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมตำบล เมื่อการพัฒนาเสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยคราวต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม การมีส่วนร่วมขึ้นวางแผนการพัฒนา การมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินการพัฒนา และการมีส่วนร่วมขึ้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะประเด็นเรื่อง การมีส่วนร่วมขึ้นวางแผนการพัฒนา การมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินการพัฒนา และการมีส่วนร่วมขึ้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ในพื้นที่จังหวัดนครพนมและพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน